

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Avgvstini Barbosæ I. V. D. Lvsitani, Protonotarii, Et
Ivdicis Apostolici designati pro Tribunali Nunciaturæ
Hispaniæ, ac insignis Ecclesiæ Vimaransensis Thesaurarij
Maioris, Collectanea Doctorvm, Qui ...**

Barbosa, Agostinho

Venetiis, 1643

7. In appellationibus, & c. seruetur tenor cap. Romana. de appell. in 6.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14108

quia tunc auctoritate Episcopi poterit illa pecunia con-
verti in reparatione antiquarum Ecclesiarum, & num. 37.
addit quod si hoc fiat Episcopo auctorante, debeat fieri
prævia causæ cognitione, & quod apud acta constet de
utilitate: si tamen à Romano Pont. sufficit sola volun-
tas, & infert ad eum casum, quo relinquitur pecunia Ec-
clesiæ ad ornamenta, quibus ipsa abundabat, cum egeret
salario Rectoris, & dicit Episcopi auctoritate posse fieri
conversionem, & alterationem, facta prius solemnī in-
quisitione utilitatis, saltem summaria.

7. Quinta causa est, quando pro vna tantum vice, &
ad tempus commutatio faciendæ esset, tunc enim pos-
se Episcopum cum consensu hæredis voluntatem de-
functi alterare, tradunt Mari. Socin. in tract. de oblat. libel.
num. 19. Cuch. institut. maior. lib. 2. tit. 9. num. 61. Vgolin. d. c.
62. num. 7. citati à Gutier. consil. 1. num. 19. qui contrarium
tenet. Monet. d. cap. 5. num. 332. Marc. Anton. Genu. d. cap.
19. num. 5. Diana moral. resol. part. 2. tract. 3. miscel. resol. 26.
vers. aliqui Doctores, Aloyf. Ricc. d. collect. 558. vers. quinta.
Ego ipse d. allegat. 83. num. 14. vbi post Nicol. Garc. aduer-
tunt hoc non posse procedere attenda dispositione Concil.
Trid. sess. 25. de reformat. cap. 5. quod prohibet Episcopis

tollere etiam cum consensu patroni qualitates in fun-
datione beneficiorum appositas.

Sexta causa est, quando Ecclesia, ad cuius fauorem
emanavit defuncti voluntas, negligens est, data enim
huiusmodi negligentia posse Episcopum in alio loco, seu
alio modo testatoris exequi voluntatem, dicunt Lap. al-
leg. 87. post num. 4. Monet. d. cap. 5. num. 335.

Septima causa est, si urgeat aliunde necessitas com-
mutandi vltimas defunctorum voluntates, neque adiri
possit summus Pontif. tunc enim posse Episcopum il-
lam commutare multis probat Monet. d. cap. 5. à num.
348. vbi num. 352. amphiat procedere, quamuis tunc pa-
teat recursus ad Nunciū Sedis Apost. seu Legatum
etiam de latere.

β Episcopi.] An & quando Episcopus respectu subdi-
torum Prælati inferioribus suæ diocesis possit defun-
ctorum voluntates commutare? vide Monet. d. c. 5. à nu.
382. & precipue à n. 389. Et de Cardinalibus in suis titulis,
Abbatibus, Vicario, Episcopis, & Capitulo Sede vacante,
nūcupatim agit idem Monet. d. c. 5. n. 427. 452. 453. & 484.
γ Summarie & extrajudicialiter cognoscant. Ita Perez de
Lara d. lib. 1. c. 10. num. 36.

In appellationibus, &c. seruetur tenor cap. Romana,
de appellat. in 6.

C A P V T VII.

1 Doctores de materia huius cap. agentes.

2 Cap. Romana, seruetur etiam in appellationibus ad
Sedem Apost. interpositis.

3 Auditores Legatorum, aliique iudices Apost. de-
bent seruare hoc decretum.

Legati, & Nuncij Apostolici, Patriarchæ, Primates, & Metropolitanī in appellationibus ad eos in-
terpositis, in quibusvis causis, tam in admittendis appellationibus, quam in concedendis inhibi-
tionibus post appellationem, seruare teneantur formam & tenorem sacrarum constitutionum,
& præsertim Innocentij quarti quæ incipit, Romana, quacumque consuetudine, etiam immemoriabili,
aut stylo, vel priuilegio, in contrarium non obstantibus: a aliter inhibitiones, & processus, & inde secuta
quacumque sint ipso iure nulla.

4 In Concil.
Lugdun.
6 Cap. Ro-
mana de
app. in 6.

1. **V**ide Lancell. de attent. part. 2. cap. 20. in præfat. quest. 5.
num. 165. Soar. de Pace in præf. tom. 2. part. 5. cap. uni-
co. num. 4. ad fin. & num. 14. ad fin. Quarant. in summa Bullar.
rij. verb. Archiepiscopi auctoritas. num. 13. vbi ait quod à sub-
ditis Episcopi suffraganei appellatur ad Archiepiscopum,
Mendez à Castro in praxi Lusit. lib. 2. cap. 11. num.
13. Gabr. Pereira de Castro de Manu Regia part. 1. cap. 10.
num. 9. Sigism. Scacc. de appellat. q. 8. nuor. 52. cum segg. no-
uissime Stephan. VVeyms ad constitutiones 24. ex antiquo
iure desumptas, & per Concil. Trident. innovatas, constit. 7. pag.
57. vbi innovatur cap. Romana, de appellat. lib. 6. per decre-
tum Concilij in præfenti latè Salgado de process. regia, to.
1. part. 2. cap. 10. num. 19. cum sequentibus. & de supplicat. ad
sanctissim. p. 2. c. 31. à num. 8. Mart. in compilat. decis. tom. 1. tit.
de inhib. cap. 10. num. 11. metipsum in col. lectam ad cap. Ro-
mana, de appellat. in 6. Ea in parte qua reperitur d. cap. Ro-
mana à Synodo Tridentina innovatum, ac denuo confir-
matum, voluit per Superiores Prælatos, ad quos ap-
pellatur, non recipi neque admitti appellationes, nisi
constiterit ex causa probabili appellatum esse; & quod
ijdem Superiores inhibitiones contra iudices inferiores,
à quibus appellatum est, concedere non debeant, nisi
ipsis prius de deuolutione constiterit, vt refert Stephan.
VVeyms d. loco num. 1. vbi num. 2. affirmat satis expressisse
Synodum Trident. qui sint intelligendi Superiores
eiusmodi, cum Concilium Lugdunen. de solo Archiepi-
scopo Romensi disposuisset, designauit enim Legatos,
& Nuncios Apost. Patriarchas, Primates, & Archiepi-
scopos Metropolitanos tanquam eos, ad quos frequen-
tius interponi solent appellationes; & iam vidimus in
nostro Tribunali Nunciaturæ Hispaniæ de expresso mā-
dato Illustrissimi & Reuerendissimi D. D. Caesaris Fa-
chenetti Nuncij Apost. cum potestate Legati de latere
Barbof in Collect. in Concil. Trid.

dispositionem d. cap. Romana obseruari, cum antea in de-
fectum apud nos abiisset si eius literas strictè acce-
damus, nam dicebant aliqui necessitatem istam expri-
mendæ causæ non videri impositam Iudici superiori, ad
quem appellatum est, sed parti appellanti, vt appella-
tionis suæ causam legitimam debeat exprimeret, non so-
lùm in appellando apud iudicem à quo appellat, sed etiā
in prosecutione appellationis apud iudicem ad quem,
dum appellationem suam introducit; alioquin Superior
causam recipere non debeat, neque alteri illam com-
mittere; in quo latet minus periculi alicuius dedecoris
quoad iudicem superiorem, si postea forte causa præte-
rata inueniatur minus legitima: quandoquidem hoc ca-
su, seu sensu non teneatur Superior recipiendo appella-
tionem pressius inquirere, an interposita fuerit ex causa
probabili; indeque fiet vt etiam pars citata, possit libe-
rius contra causam expressam excipere: atque ita suffi-
ciet si Superior in suis litteris citatorijs expresserit gene-
ralem dumtaxat causam interpositæ appellationis, quia
tenebitur citatus necessariò comparere, etiam si aliud
nihil fuerit expressum in citatione, quam quod vocetur
ob appellationem interpositam. Maxime cum satis sit
parti appellatæ sibi deinde adhuc superesse facultatem
allegandi apud Superiorem causam non fuisse deuolu-
tam, neque deuolui potuisse, eo quod appellatio mani-
feste erit iniusta, vel iniusta. Quæ interpretatio Innocen-
tiana constitutionis tametsi restrictiua sit, in vtu tamen
forensi maxime recepta est, nimirum vt iudex superior
in citatione aliud plerumque non exprimat, quam quod
ad se fuerit prouocatum, quæ sufficit quod ipse deinde
in progressu causæ possit plenius cognoscere de allegata
appellationis causâ, an probabilis, an improbabilis fuerit.
Hactenus Stephan. VVeyms citato loco.

O Cap.

2. Cap. Romana, de appellat. in 6. seruari debere etiam in appellationibus ad Sedem Apost. interpositis, refert decretum Sel. in select. canon. cap. 23. num. 13. Stephan. VVeyms d. loco num. 4. in fine.
3. Auditores Legatorum, aliosque iudices Apost. à Legatis, & Nuncijs delegatos, quibus iuxta facultatem illis concessam committunt audirendas, & cognoscendas causas appellationum ab Ordinarijs ad Sedem Apost.

interpositarum, debere seruari hoc decretum Concil. super inhibitionibus; iuxta formam cap. Romana, de appellat. in 6. decernendis, dicit resolutum Sel. d. cap. 23. num. 13.

a. Aliter inhibitiones, &c.] De non facile relaxandis inhibitionibus contra iudices inferiores, à quibus prouocatum est, agit latè Stephan. VVeyms d. loco num. 10. cum seqq. pag. 63. & 64.

Episcopi plenissime videant pias omnes dispositiones quorumcunque Collegiorum, & hospitalium, exceptis ijs, quæ sunt sub immediata Regum protectione, non obstantibus, &c.

C A P V T VIII.

- 1 Doctores de materia cap. agentes.
- 2 Non prohibet quin & iudices seculares visitare possint hospitalia si hoc eis aliàs legitime competat.
- 3 Ordinarius non potest hospitale visitare, si dictu sit quòd non possit se intrromittere in eius visitatione.
- 4 Ordinarius in dubio potest ab administratoribus hospitalium, aliorumque piorum locorum rationem administrationis exigere.
- 5 Ordinarius potest visitare hospitale priuatum & corrigere, ac reformare in ijs tantum, quæ ad obseruandam voluntatem fundatoris pertinent.
- 6 Hospitalia etiam unita debent ab Ordinarijs visitari.
- 7 Visitare potest Episcopus hospitalia, & pia loca etiam si sint priuata laicorum.
- 8 Exequutio aduersus administratores hospitalium ad Ordinarium spectat.
- 9 Episcopus potest animaduertere in Rectores hospitalium, qui non versantur vt oportet in administratione, non obstante quacunque exemptione.
- 10 Hoc decretum extra visitationem locum non habet.
- 11 Episcopi curare debent vt hospitalia à suis administratoribus quomodolibet exemptis fideliter administrantur.
- 12 Visitare potest Archiepiscopus Collegium Firmanum Martiale.
- 13 Collegium scholarium sub gubernio ciuium iurisdictioni Episcopi subiacet si scholares in eo debeant initiari clericali charactere.
- 14 Fundator potest excludere Ordinarium ab administratione capellaniarum.
- 15 Hospitalia administrata à Fratibus B. Ioannis Dei non sunt exempta à iurisdictione Ordinarij.
- 16 Abbates habentes quasi Episcopalem iurisdictionem.
- 17 Capitulum Sede vacante.
- 18 Visitare potest Episcopus locum nullius diocesis quatenus intra sua diocesis fines situm sit.
- 19 Legatus potest cumulatiue visitare Ecclesias exemptas, quas possint Ordinarij ex decretis Concilij.
- 20 Visitare non possunt Ordinarij in Ecclesijs Regularium etiam sanctissimum Sacramentum.
- 21 Altaria, & capellas in Regularium Ecclesijs etiam per seculares confraternitates constructa visitare non potest Episcopus.
- 22 Collegia quacunque visitare potest Episcopus.
- 23 Confraternitates auctoritate Pape, seu Episcopi instituta ab Episcopo vt pia loca visitari possunt.
- 24 Confraternitates personarum secularium in Ecclesijs Regularium exemptorum existentes Episcopus visitare potest; sed an earum capellas ostenditur.
- 25 Visitare potest Episcopus hospitalia, & beneficia commendata in Ecclesijs Regularium existentia, in quibus non viget Regularis obseruantia.
- 26 Visitare potest Episcopus Confraternitatem existentem in Ecclesia Monachorum Montis Virginis.
- 27 Hospitalia quæ sunt sub immediata Regum protectione visitare non potest Episcopus.
- 28 Hospitalia quæ expressè reperiuntur sub immediata Regum protectione comprehenduntur tantum sub nomine talium hospitalium.
- 29 Episcopus cognoscat de exceptione quòd hospitale sub immediata Regum protectione existat.
- 30 Ordinarij iurisdictioni non fuit derogatum per hoc decretum.
- 31 Loca destinata ad pauperes sustentandos visitare potest Episcopus.
- 32 Episcopus compellere potest laicum ad exequutionem piorum legatorum.
- 33 Exequutio administrationis piarum dispositionum non impeditur, nec suspenditur per appellationem.
- 34 Intelligitur de consuetudine post Concil. sciente & patiente Episcopo introducta.

a Clement. quia contingit de relig. domibus.

Episcopi, etiam tanquam Sedis Apostolicæ delegati, in casibus à iure concessis omnium piarum dispositionum, tam in vltima voluntate, quam inter viuos, sint executores, habeant ius visitandi hospitalia, & collegia quacunque, ac 7. confraternitates laicorum, & etiam quas scholas, siue quocumque alio nomine vocant, & non tamen, quæ sub regum immediata protectione sunt, sine eorum licentia elemosynas Montis Pietatis, siue Charitatis, & pia loca omnia, quomodocumque nuncupentur, etiam si prædictorum locorum cura ad laicos pertineat, atque eadem pia loca exemptionis priuilegio sint munita, ac omnia quæ ad Dei cultum, aut animarum salutem, seu pauperes sustentandos, instituta sunt, ipsi ex officio b iuxta sacrorum canonum statuta, & cognoscant, & exequantur, & non obstantibus, & quacumque consuetudine, etiam immemorabili, priuilegio, aut statuto.

b Cap. tua & cap. Ioannes, de testa.

Vide